

Spis treści tomu 2

I. Nysa w epoce fryderycjańskiej (1741–1807)	9
Wprowadzenie (<i>Adam Wojtala</i>)	10
Czas wojen (<i>Grzegorz Podruczny</i>)	12
I wojna śląska	12
Rozbudowa fortyfikacji nyskich w latach 1742–1756	17
• Twierdza nyska w latach 1742–1756	20
Budowa Friedrichstadt (Radoszyna)	21
Wojna siedmioletnia i oblężenie Nysy w roku 1758	23
Modernizacja fortyfikacji w latach 1763–1806	26
• Budowniczy twierdzy	29
Niezrealizowane projekty rozbudowy fortyfikacji	30
• Opis twierdzy w roku 1807	32
Garnizon	34
Budynki garnizonowe z lat 1741–1806	35
• Manewry wojskowe	37
Oblężenie Nysy w 1807 r.	38
Nysa w rękach Fryderyka II (<i>Adam Wojtala</i>)	45
• List Marii Teresy do nysan	47
• „Te wszystkie egzekucje, dezercje, więźniowie, wczesne zamknięcia bram itd.”	48
Katolickie miasto	49
• Nysa – pielgrzymki, miejsca kultu, ostoja katolicyzmu (w oczach protestantów)	54
Miasto Radoszyn i jego mieszkańcy	56
Pruska administracja	59
• Pamięć o Fryderyku II w Nysie (do 1945 r.)	59
Ludność Nysy	64
Gospodarka	66

Oblicza miasta	68
Kultura, nauka i szkolnictwo	71
• Carl Ditters von Dittersdorf	76

II. Nysa w XIX w. 79

Wprowadzenie (Joanna Nowosielska-Sobel) 80

Niespokojne stulecie (Grzegorz Sobel) 82

Czas okupacji i reform	82
Wiosna Ludów	89
• Poseł do Reichstagu Albert Horn	99
Wojny zjednoczeniowe	100
• Eduard Kutzen – burmistrz epoki modernizacji	108
Wielka Wojna 1914–1918	109

Rozbudowa i likwidacja twierdzy (Grzegorz Podruczny, Stanisław Kolouszek) 114

Miasto w obliczu przemian (Joanna Nowosielska-Sobel) 126

Gospodarcze oblicze Nysy	126
Komunikacja i transport	134
• Carl Leopold Lohmeyer i nyski telegraf (Grzegorz Sobel)	138
Przemiany demograficzne i urbanistyczne	140
• Wieża ciśnień	145
Krajobraz konfesyjny	146
• Błogosławiona Maria Luiza Merkert	150
Naprzeciw zagrożeniom	152
Oznaki nowoczesności	164
• Neisser Konfekt (Grzegorz Sobel)	172
Nauka, kultura i oświata (Adam Wojtala)	174
• Julius Zastrza (Adam Wojtala)	175
• „Gniazdo katolickich fanatyków” (Adam Wojtala)	178

III. Burzliwe dekady 1918–1945 189

Wizerunki i wyzwania (zamiast wprowadzenia) (Bernard Linek) 190

• Heimgarten (Ojczysty Ogród)	195
• Pielgrzymka do Barda: nyskie wyznanie wiary	197

Czas rewolucji (1918–1923) (Bernard Linek) 199

Próby trzech rewolucji	199
------------------------	-----

Nysa a czynniki zewnętrzne: zagrożenie czeskie, plebiscyt i podział regionu, utworzenie prowincji	214
Odrodzenie życia społeczno-politycznego	219
• Militarne zaplecze (<i>Stanisław Kolouszek</i>)	228
W republice weimarskiej (1923–1933) (<i>Bernard Linek</i>)	231
System polityczny i jego funkcjonowanie	231
Życie społeczno-gospodarcze	236
Życie publiczne	242
• Max Herrmann-Neisse	250
• Konrad Bloch	251
Kultura i edukacja	252
• Demokratyczni burmistrzowie	258
W III Rzeszy (<i>Bernard Linek</i>)	260
Nazistowskie porządki	260
Wychodzenie z kryzysu	262
Życie społeczne w cieniu swastyki	264
Zglajchsztaltowanie oświaty i kultury	265
Powódź roku 1938	268
Koniec niemieckiej Nysy	271
• Burmistrzowie Nysy	271
• Landraci powiatu nyskiego	271
Nota o Autorach	274
Wykaz skrótów	277
Bibliografia	278
Spis ilustracji	288
Spis tabel	293
Indeks osób	294
Summary	302